

Т.А. Наумова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ТРАДИЦІ ТА ІННОВАЦІЇ В НАВЧАННІ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Освітні процеси, що відбуваються в Україні на сучасному етапі, вимагають підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців з бухгалтерського обліку та оподаткування. Застосування активних форм навчання у викладанні фахових дисциплін зумовлено рядом причин: студенти повинні не тільки отримати певні знання, а й уміти застосовувати їх у конкретній практичній ситуації. Для вдосконалення та активізації навчального процесу у вищій школі велике значення має знання і врахування тих особливостей вузівського навчання, які зумовлюють необхідність перебудови у студентів сформованих в школі стереотипів навчальної роботи і озброєння новими вміннями і навичками навчально-пізнавальної діяльності.

На нашу думку, вирішення цих завдань можливе при переведенні студента із пасивного споживача знань у особистість з активним навчальним світоглядом, здатним правильно сформулювати проблему, аналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат та довести їх правильність. Саме тому, самостійна робота студентів є основною ланкою навчального процесу та однією з форм навчання, що можуть допомогти вирішити завдання в аспекті реформи вищої освіти.

Під час навчання викладач поряд з підручниками використовує дидактичний матеріал, що дає інформаційне навантаження на практичному занятті (відеофільми, ситуаційні задачі, тестові питання). В такому випадку, роль викладача залишається пріоритетною, тому що саме викладач залишається джерелом знань та інформації, йому відводиться моделююча, організуюча, направляюча і контролююча роль – студент у даному випадку виступає у ролі пасивного споживача знань. Викладач має орієнтуватися у своїй роботі на активні методи оволодіння знаннями та практичними навичками, перехід від поточного до індивідуального навчання з урахуванням можливостей особистості.

Однією із таких форм активного навчання є використання робочих зошитів, які спеціально сконструйовані із врахуванням усіх аспектів освоєння конкретної дисципліни та використанням проблемно-орієнтованого матеріалу і завдань.

Робочий зошит – зошит з друкованою основою для безпосередньої роботи в ньому. На нашу думку, використання робочого зошиту особливо важливо для студентів-першокурсників, тому що вивчення облікових дисциплін починається зі знайомства з історією розвитку дисципліни, персоналій, визначення основних термінів та понять. Нами доведено, що застосування робочих зошитів у навчальному процесі покращує якість навчання, підвищує його ефективність, сприяє реалізації «перспективних» методів навчання.

Розроблений нами робочий зошит студента з дисципліни «Загальні основи організації бухгалтерського обліку» – це дидактичний засіб, який призначений для самостійної роботи студентів під час практичного заняття, а також у позанавчальний час. За своїм функціональним призначенням зошити та підручники є взаємодоповнюючими засобами навчання. Від підручників робочі зошити відрізняються відсутністю великого текстового навчального матеріалу; наявністю значної кількості різноманітних завдань, що стимулюють пізнавальну діяльність учнів; системою орієнтирів, що дають змогу сконцентрувати увагу учнів на сутності навчального матеріалу. Робочі зошити обов'язково повинні містити завдання проблемного характеру. Використання робочого зошиту позбавляє студентів-першокурсників від механічного нотування інформації, але не слід забувати, що організація самостійної роботи не може розглядатися поза контекстом педагогічного спілкування, тому має передбачати організацію пізнавальної діяльності студентів в комплексі формування професійних і особистісних професійних компетенцій, необхідних для становлення інноваційного потенціалу сучасного конкурентоздатного фахівця. Викладач повинен орієнтувати студентів у процесі освоєння теоретичного матеріалу, робочий зошит має бути планом виконання вправ та завдань, які будуть спрямовані на підвищення ефективності пізнавального процесу. Такий підхід до конструювання робочого зошиту та консультативна направленість діяльності викладача сприяє розвитку самостійного мислення студентів з можливістю для студентів самим знайти рішення та аргументувати його, залучаючи теоретичні знання, які отримані на лекції, та додатковий матеріал з інших джерел.

Під час практичного заняття та в позанавчальний час, робота студентів з робочим зошитом реалізує декілька принципів сучасного навчання: структурованість підходу до вивчення теми та дисципліни в цілому, можливість систематичної перевірки засвоєння матеріалу та контролю за правильністю вирішення поставлених завдань та оволодінням теоретичними та практичними навичками.